

SUOMEN ROMANIYHDISTYS RY

Sitoutumaton, valtakunnallinen, perustettu 1967

Bahtalo phuuriba- vanhustyön projekti RAY

Au mensa IV -nuorisotyön projekti OKM

Toimisto sijaitsee Pasilassa: neuvonta ja asiantuntijapalvelut.

ROMANIT MAAILMASSA

- ✘ Suomessa asuu n.10-12000 romania. Ruotsissa asuu lisäksi n.3-4000 Suomen Romania. Edestakaista muuttoliikettä on paljon.
- ✘ Euroopassa asuu n.10 miljoonaa romania ja maailmassa 20 milj.
- ✘ Kaikkialla romaneita yhdistää kiertävään elämään perustuva historia, romanikieli, vähemmistöasema sekä puhtauteen, häveliäisyyteen ja vanhusten kunnioitukseen liittyvät tavat
- ✘ Romanikieli on sukua hindille ja sanskritille ja kielitutkimuksen perusteella romanien alkukotina pidetään Luoteis- / Pohjois-Intiaa.
- ✘ Romanit ovat lähtöisin Intiasta, vaikkeivät ole intialaisia. Nykyisen Euroopan alueelle he saapuivat 1100-luvulla

Romanit ja asuminen, Päivi Majaniemi Suomen
Romaniyhdistys ry

ROMANIT SUOMESSA

- ✘ Suomeen romanit saapuivat v. 1512 Ruotsin kautta
- ✘ Viranomaishistoria on vaihdellut torjunnasta hävitykseen, kontrollista assimilaatioon
- ✘ Vasta 1956-luvulla alettiin romanien asemaan tehdä merkittäviä parannuksia (Romaniasiain neuvottelukunta)
- ✘ Myös romanien oma järjestäytyminen ja kulttuurin avautuminen alkoi 60-luvulla, Suomen Romaniyhdistys
- ✘ Suomen romanien sosiaalisissa oloissa tapahtui merkittävä muutos 70-luvulla, jolloin romaneille avautui mahdollisuus kunnalliseen asumiseen, (1985 kiertävä elämä päättyy)
- ✘ Pysyvän asumisen myötä avautui myös mahdollisuus sosiaaliturvaan ja koko väestöä koskevaan koulutukseen

DE PATTI PHUURIDESKE – DOUVA HIN GOODJIBA ANNA KUNNIA VANHUKSELLE – SE ON VIISAUTTA

- ✘ Romanikulttuurin peruspilareita ovat:
- ✘ Vanhojen ihmisten kunnioittaminen – vanhuksilla on viisaus ja elämäkokemus –suullinen historia
- ✘ Häveliäisyyteen liittyvät tavat – määrittävät eri sukupuolten ja eri ikäisten välistä kanssakäymistä
- ✘ Puhtauteen liittyvät tavat – konkreettinen ja symbolinen/rituaalinen puhtauskäsitelmä – määrittävät esineisiin ja asioihin kohdistuvaa puhtautta sekä ryhmän sisäistä käytöstä ja hierarkiaa että korostavat tapojen ja kunnioituksen merkityksiä. Asiat ovat puhtaita tai likaisia paikasta tai tavoista riippuen
- ✘ Romanikulttuuri on yhteisöllistä ja kollektiivista

ROMANIEN ASUMINEN

- ✘ Vuonna 1978 Erityisasuntolailla velvoitettiin kunnan asuttamaan romanit , tarjolla oli halpakorkoista lainaa asuntojen kunnostamiseen. Romanit saivat asuntolainaa, jonka valtio takasi. N.400 perhettä hankkia asunnon lainalla.
- ✘ Pääkaupunkiseudulla arvioidaan asuvan n.3000 romania, ja loput eri puolilla Suomea
- ✘ Suurin osa romaneista asuu kunnallisissa asunnoissa, mutta myöspaikkakunnasta riippuen omistusasunnoissa.
- ✘ Asunnon saantiin vaikuttavat tekijät: sosio-ekonominen tilanne on heikko, työttömyysaste korkea sekä syrjintä yksityisellä puolella
- ✘ Monissa kunnissa toimii kaupunkityöryhmä, jossa on myös asuntoasioita käsitellään
- ✘ Romanikulttuurin erityispiirteet vaikuttavat asunnon vastaanottoon

ERITYISPIIRTEET

- ✘ Väistämisvelvollisuus: sukujen välinen vakava väkivaltainen yhteenotto, useimmiten tappo. Sen seurauksena tekijän suku muuttaa pois paikkakunnalta, jonka jälkeen suvut eivät voi enää kohdata samoilla paikoilla. Tämä vaikuttaa asuinpaikan valintaan.
- ✘ Muuttolupaa oli aiemmin tapana pyytää paikkakunnalla pidempään asuneilta romaneilta, nykyään osa romaneista estää muiden pääsyn liian lähelle.
- ✘ Romanien puhtaussääntöjen mukaan nuoremmat romanit eivät voi olla tai asua vanhempien romanien yläpuolella. Asuntoa toivotaan myös useimmiten 1.kerroksesta
- ✘ Lisäksi asuntojen huonejärjestelyissä on suvuista riippuen erilaisia toiveita, WC ja keittiön sijainti, keittiö ja makuuhuoneet, ei saunan alapuolella yms.
- ✘ Yleensä romanit pitävät asunnot hyvässä kunnossa, ”asuntoa asutaan ylös”, mutta valitettavan usein syrjäytyneet/huumeongelmaiset romanit eivät välitä vuokranmaksusta eivätkä siisteydestä.

ASUMISEN HAASTEITA

- ✘ Yleisesti ottaen eli n. 60% romanien asuntoasiat ovat hyvällä tolalla.
- ✘ Ympäristöministeriön raportti Romanien asumisen seurantaraportti 2018 ja asumistiimin työ nostavat esiin:
- ✘ Puutteita viranomaistoiminnassa, romaneita ei asuteta kuntaan /paremmille asuinalueille koska he ovat köyhiä, koska paikkakuntalaiset eivät hyväksy heitä, koska heillä liikaa vaatimuksia asunnon kuntoon ja sijaintiin, tai koska he ovat päihteiden ja rikosten kierteessä (tai heitä epäillään siitä).
- ✘ Yhteisöön kohdistuvia muutostarpeita: väistämisvelvollisuus, muuttolupa ja vallankäyttö, liiat vaatimukset, nuorten velkaantumiskierre
>asunnottomuus, päihteet, käytöshäiriöt, autot, liiat vieraat yms.
- ✘ Ongelmia: ei voi ottaa vastaan opiskelupaikkaa tai työtä ellei saa asuntoa.
- ✘ ”Kaikki” nuoret haluavat Helsinkiin, jotkut irtisanovat asuntonsa ja tulevat kavereiden luo, josta seuraa häiriöitä asunnossa asuville.
- ✘ Laki kuitenkin velvoittaa viranomaisia antamaan asunnon samoin perustein kuin muillekin. Asumisen ABC-opasta päivitetään ja Ara kouluttaa.

Romanit ja asuminen, Päivi Majaniemi Suomen
Romaniyhdistys ry

